

سرمایه‌های خود را آموزش دهید

اشاره

«انسان، محور توسعه» این گزاره‌ای است که روند تحولات اقتصادی، سیاسی و تکنولوژیک در کشورهای صنعتی و در حال توسعه طی سال‌های اخیر، صحت آن را بارها و بارها به اثبات رسانده است. سیل جذب نیروهای نخبه کشورهای در حال توسعه به کشورهای صنعتی نمود روشنی از محوریت سرمایه‌انسانی در تسریع روند توسعه است. گزارش جهان انرژی در خصوص یکی از مهم‌ترین پارامترهای موثر بر ارتقاء کیفیت این نهاد توسعه یعنی آموزش را به قلم آقای دکتر غلامرضا علیزاده، سرپرست پژوهشکده احداث می‌خوانید.

در عصر حاضر، نقش منابع انسانی در توسعه سازمانی بیش‌ازپیش مورد توجه قرار می‌گیرد، به‌گونه‌ای که کشورهای پیشرفته صنعتی و فراصنعتی رقابت گسترده‌ای را برای جذب نیروهای فکری و منابع انسانی کشورهای در حال توسعه از جمله ایران آغاز کرده‌اند. حضور بیش از ۱۵۰ متخصص ایرانی در فعالیت‌های سازمان فضایی آمریکا (ناسا) نشان از ژرفای توجه به جذب منابع انسانی کارآمد در عصر اقتصاد دانایی محور دارد. افزایش میزان جمعیت بالای ۶۵ سال در کشورهای صنعتی چون: آمریکا، آلمان، فرانسه، ایتالیا و ... که به بیش از ۲۰ درصد جمعیت این کشورها رسیده است و پیرشدن افرادی که در صنایع کشورهای فوق توانایی استفاده از فناوری‌های نوین را از دست می‌دهند، خلایی را ایجاد نموده است که در نتیجه آن این کشورها با ساز و کارهای انگیزشی حتی به جذب نیروهای تخصصی و کارشناسی و رده‌های تکنیسینی کشورهای در حال توسعه می‌پردازند. زیرا دانش تنها

بالاترین سرمایه‌گذاری‌ها در زمینه نیروهای فرهیخته و نخبه، در درون صورت می‌پذیرد.

۳- رضامندسازی نیروی انسانی در محیط کار به ویژه با اقدامات انگیزشی برای حفظ نیروهای کارآمد و ارتقای آن‌ها با آموزش‌های مستمر از دیگر جنبه‌های حرکت جهانی اقتصاد دانایی‌محور در اهمیت دادن به منابع انسانی است.

در مدیریت‌های نوین مکانیزم‌هایی خاص برای حفظ و ارتقاء نیروهای انسانی بکار گرفته می‌شوند. ایجاد شرایط مناسب برای خودتصمیمی در منابع انسانی، جهت آمادگی در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها و حضور خلاق آنها در کار تیمی، ایجاد آموزش‌های مستمر و افتخاری برای توانمندسازی نیروی انسانی برای هدایت، رهبری و مدیریت واحدهای سازمانی، تأمین شرایط لازم برای نیروی فکری به منظور برنامه‌ریزی برای یافتن راه‌های بهتر و موثرتر جهت تحقق اهداف سازمانی و چشم‌اندازهای جدید، تهیه امکانات لازم برای منابع انسانی به منظور یافتن الگوهای جدید و مدرن و سازگار با شرایط در حال تغییر، برای تعالی سازمان، ایجاد زمینه بهره‌گیری از آمار تجزیه و تحلیل و استنتاجی برای نیروهای فکری و فرهیخته برای ارتقاء جزء سازمانی و کسب امتیاز در میان رقبای بازار با تکیه بر منابع انسانی، بخشی از این تلاش‌ها محسوب می‌شوند. موارد مذکور نشان از اهمیت ویژه منابع انسانی در توسعه سازمانی در دوران کنونی و سپهر تجارت جهانی دارد. زیرا اگر به این گزاره جهانی که «بدون آموزش، هیچ موفقیتی برای سازمان‌ها قابل تصور نیست» توجه کنیم، درمی‌یابیم آموزش به این دلیل مهم و تضمین‌کننده موفقیت‌های سازمانی است که معطوف به انسان است و غیر از انسان دیگر عوامل تولید چه در حوزه صنعت و چه در محدوده کشاورزی و چه در سپهر خدمات، نیازی به آموزش ندارند و اصولاً آموزش را درک و فهم نمی‌کنند. بنابراین منابع انسانی که به‌طورمستمر و کارآمد آموزش دیده‌اند و مهارت‌های اجتماعی و فنی بالایی کسب کرده‌اند، اصلی‌ترین و موثرترین سرمایه‌سازمانی است که غفلت از آن برای سازمان‌های فنی و مهندسی و سایر نهادهای خدماتی و اجتماعی فاجعه‌آمیز خواهد بود. در عین حال در آموزش منابع انسانی به عنوان اصلی‌ترین سرمایه سازمان باید سه اصل را رعایت کرد. هماهنگی آموزش با کاربرد آن در سازمان، تعهد (یعنی فرآیند را با پیشنهادها و جدید حاصل از آموزش تغییر دهیم) و شایستگی (نیروهای آموزش دیده آثار و نتایج مثبت آن‌را در ارتقاء سازمانی فنی خود دریافت نمایند) اصول مورد نظر را تشکیل می‌دهند.

در ضمن برای اثربخشی بیشتر آموزش منابع انسانی سه ضرورت را نیز باید در نظر داشت و در برنامه‌ریزی‌های آموزشی آن‌را به کاربرد که به اختصار شامل Delearn (پاک‌سازی ذهن از بخشی قابل توجهی از دانسته و آموزشی‌های قبلی که فاقد هماهنگی و توانایی با سپهر نوین می‌باشد)، Relearn (بازآموزی و تکرار بخشی از دانایی‌ها و آگاهی‌های قبلی که متناسب و هماهنگ و اثربخش در امور جاری هستند و حرکت دادن آن‌ها از لایه‌های زیرین دانایی، حافظه شغلی و حرفه‌ای به لایه‌های بالاتر و بهره‌گیری از آن‌ها در روندها و فرآیندهای سازمانی) و Learn (کسب جدیدترین دستاوردهای فنی و کاربرد آن در هوشمندسازی سازمانی که از اهمیت بسیار بالایی برخوردار می‌باشد) هستند. □

سرمایه‌ای است که هر چه بیشتر استفاده شود، اثربخشی آن افزون‌تر می‌گردد و بر همین اساس پارادایم جهانی با عنایت ویژه و با تکیه اساسی بر منابع انسانی پایه اصلی توسعه اقتصادی را بر دوش منابع انسانی قرار داده است و شاخص‌ها و مولفه‌های زیر را برای تحقق آن فراهم کرده است که به‌طورمختصر به آن اشاره می‌شود:

۱- اقتصاد ملی به سمت اقتصاد دانایی محور در حرکت است و دانایی فقط از ویژگی‌های دریافتی انسان است که می‌تواند آن‌را در نرم‌افزارها بازتولید کند. ضمن این که فقط انسان توانایی کسب دانایی، الگوسازی و رویاپردازی علمی را به طور انحصاری در اختیار دارد و این وجه ممتاز اصلی‌ترین و منحصرترین‌های اقتصاد دانایی محور است.

۲- امروزه به دلیل اهمیت بسیار گسترده و نقش کلیدی منابع انسانی در افزایش کارایی، بالا بردن اثربخشی و روند سرعت‌گیری و ارتقاء و بهره‌وری، بیشترین تأکید و توجه و